

MINISTERUL CULTURII
MUZEUL NAȚIONAL DE ISTORIE A TRANSILVANIEI

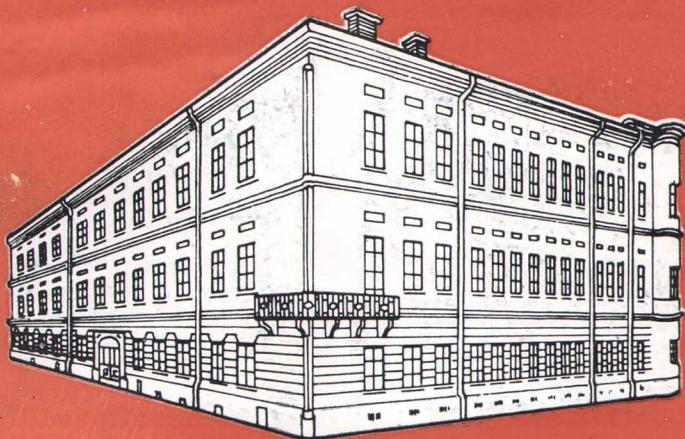
ACTA
MVSEI NAPOCENSIS

33

ISTORIE

II

1996

1997

MINISTERUL CULTURII
MUZEUL NAȚIONAL DE ISTORIE A TRANSILVANIEI

**ACTA
MVSEI NAPOCENSIS**

33

II

**ISTORIE
1996**

**CLUJ-NAPOCA
1997**

COLEGIUL DE REDACȚIE

GHEORGHE LAZAROVICI — Director general

NICOLAF CORDOS — Redactor responsabil

LIVIA CALIAN — Secretar de redacție

PETRU IAMBOR, FRANCISC PAP — Istoria medie

EUGENIA GLODARIU, STELIAN MANDRUT — Istorie modernă

IOAN CIUPEA, GHERGHE IANCU — Istorie contemporană

MARIUS PORUMB — Istoria artelor

DOLNA BOROŞ — Conservare-restaurare

FONDATOR: Acad. **CONSTANTIN DAICOVICIU**

ACTA MVSEI NAPOCENSIS

Publicația Muzeului Național de Istorie a Transilvaniei. Orice corespondență se va adresa: Muzeul Național de Istorie a Transilvaniei, 3400 Cluj-Napoca, str. Constantin Daicoviciu nr. 2, tel. 064/19.56.77; fax: 064/19.17.18.

ACTA MVSEI NAPOCENSIS

Publication du Musée National d'Histoire de la Transylvanie. Toute correspondance sera envoyée à l'adresse: Musée National d'Histoire de la Transylvanie, 3400 Cluj-Napoca, str. Constantin Daicoviciu 2, Roumanie, tel. 064/19.56.77; fax 064/19.17.18.

C U P R I N S
S O M M A I R E — I N H A L T — C O N T E N T S

STUDII

RICCARDO BUSETTO, Giovanni Tzimisce e Svjatoslav di Kiev. Le Operazioni militari bizantine nei Balcani (969—971)	9
GHEORGHE PETROV, Considerații asupra unor biserici medievale cu plan central din Transilvania	33
<i>Considérations au sujet de quelques-unes églises médiévales au plan central de Transylvanie</i>	54
ELA COSMA, Ziarul „Siebenbürger Bote” în anii 1848—1849	61
<i>Der „Siebenbürger Bote” in den Jahren 1848—1849</i>	75
MĂRIUCA RADU, Bartolomeu Baiulescu — inițiator al învățământului profesional românesc din Transilvania	77
<i>Bartolomeu Baiulescu — der Begründer des rumänischen Gewerbeunterrichts in Siebenbürgen</i>	85
PAUL PĂLTĂNEA — STELIAN MÂNDRUȚ, Contribuții privind colaborarea dintre V. A. Urechia și români din Transilvania	87
<i>The Collaboration between V.A. Urechia and the Romanians from Transilvania</i>	105
EUGENIA GLODARIU — CONSTANTIN I. STAN, Contribuții ale studenților români la Marea Unire din 1918	107
<i>The Contributions of the Romanian Students to the Great Union (1918)</i>	123
NICOLAE VICTOR FOLA, Mișcarea națională a românilor din zona Târnavei Mici între anii 1900—1918	125
<i>The National Movement of the Romanians on the Târnava Mică Valley between 1900—1918</i>	143
GHEORGHE ȘORA, Vasile Goldiș — pedagog național	145
<i>Vasile Goldiș, der Volkslehrer</i>	176

MISCELLANEA

IACOB MÂRZA, Un manoscritto sulla storia di Venezia	181
PETRU IAMBOR, Propuneri în Dieta de la Cluj din 1790—1791 pentru îmbunătățirea economiei agrare	193
<i>Few Proposals in the Transylvanian Parliament (Dieta) from Cluj since 1790—1791 for a Better Agriculture</i>	202

REMUS CÂMPEANU , Învățământul sibian în sec. al XVIII-lea.	
Aspekte bibliografice și arhivistice	203
<i>The Education in Sibiu during the Period of the 18th Century.</i>	
<i>Bibliographical and Archival Aspects</i>	210
FAZAKAS ISTVÁN , Norma Regia	211
<i>Norma Regia</i>	214
IOAN CHINDRIŞ , Cartea românească veche la Budapesta (I)	215
<i>The old Romanian book in Budapest (I)</i>	229
GELU NEAMȚU , Urmărirea lui Alexandru Papiu Ilarian ca „instigator” la 1848	231
<i>Chasing Alexandru Papiu Ilarian as an „Instigator” in 1848</i>	237
IOAN LUMPERIDEAN , Victor Jinga despre literatura și gândirea economică românească din secolele XVIII—XIX	239
<i>Victor Jinga sur al littérature et la pensée économique roumaines des XVIIIe — XIXe siècles</i>	250
NICOLAE CORDOȘ — STELIA MÂNDRUȚ , Bibliographische Beitraege zum thema geschichte der Rumaenisch — Serbisch — Slowakischen beziehungen von 1821 bis 1918 im Spiegel der Rumaenischen Geschichtsschreibung nach 1918 (1980—1895)	251

PATRIMONIU. MUZEEOLOGIE. CONSERVARE—RESTAURARE

FRANCINSC PAP — ZENO PINTER — GHEORGHE PETROV , Tezaurul monetar din cetatea Orăştie (sec. XV—XVI)	273
<i>Le trésor monétaire de la cité de Orăştie (15e — 16e ss)</i>	281
MARIANA DUMITRACHE , Castelul Bethlen din Criș (jud. Mureș)	283
<i>Das Schloss Bethlen aus Criș (Kreisch) Kreis Mureș</i>	291
VIORICA GABRIELA POP , Mobilierul transilvănean și modelele lui mii germane	293
<i>L'ameublement de Transylvanie et les modèles du monde allemand</i>	299
ANA MARIA SZÓKE , Țesături de artă în colecția de textile a Muzeului Național de Istorie a Transilvaniei. (sec. XVII—XVIII). III	301
PETRE MUNTEANU BEŞLIU , Tendințe ale muzeografiei contemporane în tematica și organizarea expoziției de arheologie medievală de la Muzeul Brukenthal din Sibiu	312
<i>The Exhibition of Medieval Archaeology in the Brukenthal Museum in Sibiu</i>	318

DAN IVĂNUŞ, Sigiliile ale asociaţiilor meşteşugăreşti din colecţia Muzeului de Istorie din Sibiu	319
Siegel der Handwerkergenossenschaften aus der Sammlung des Brukenthalmuseums in Hermannstadt	325
LIVIA CĂLIAN, O monedă de platină în colecţiile Muzeului clujean	327
A Platinum Coin	329
VALERIAN L. CIOFU, Câteva medalii ale expoziţiilor transilvane din al treilea patră al secolului XIX .	331
Certaines médailles des Expositions transylvaines pendant le troisième quart du XIX ^e siècle	335
DANIELA GUI, Viaţa mondenea şi intimitatea în pictura lui Theodor Aman	337
The Worldly Life and the Intimacy in Theodor Aman's Painting	339
MARIA MAGDALENA JUDE — DANIELA COMŞA, Medalii şi decoraţii acordate academicianului Constantin Daicoviciu	341
Medals and Decorations Conferred to the Academician Constantin Daicoviciu	346
DOINA BOROŞ — CATALINA VAJDA, Probleme legate de curăţirea pieselor textile cu ornamente metalice	347
Problèmes du nettoyage des textiles avec des ornements métalliques	355
EMIL LAZĂR, Victor Motogna şi ocrătirea patrimoniului cultural naţional	357
Victor Motogna et la protection du patrimoine culturel national	367
VASILE RUS, Syllogeacorum Transylvaniae Ecclesiae Libri Septem de Rudolph Bzenszky (I)	369

NOTE ŞI RECENZII

ŞERBAN TURCUŞ <i>Insemnări pe marginea unei expoziţii şi a catalogului unei Monumeta Româniae Vaticana</i>	459
LIVIA CĂLIAN, <i>A Doua Conferinţă Internaţională a Muzeelor Numismatice şi Bancare (Viena, 1996)</i>	465
STELIAN MÂNDRUȚ, Grigore Ploieşteanu, România în conştiinţa Europei. Studii şi articole, vol. I	469
STELIAN MÂNDRUȚ, <i>Istorie finançiar-bancară. Studii asupra băncilor româneşti din Transilvania. (1867—1918)</i> , vol. I	471
STELIAN MÂNDRUȚ, <i>120 de ani de arhivă publică în Transilvania. 120 Jahre öffentliches Archiv in Siebenbürgen. Culegere jubiliare. Jubiläumsband</i>	473
STELIAN MÂNDRUȚ, Antonio Paur, <i>100 de documente despre activitatea politică a dr. Aurel Lazăr (1899—1918)</i>	475

STELIAN MÂNDRUȚ, Cornel Sigmirean, Teodor V. Păcălean. <i>O viață de cărturar</i> . . .	477
IOAN CIUPEA, Valeriu Literat, <i>Biserici vechi românești din Țara Oltului</i>	479
IOAN CIUPEA, Valeriu Braniște, „ <i>Scrisori din inchisoare (Seghedin, 1918)</i> ”	481
ANA MARIA SZŐKE, David Istvan, <i>Müemlék orgonák Erdélyben</i>	483

NECROLOG

COLEGIUL DE REDACȚIE, George Alfons Protopopescu (1916—1996)	487
ÎN ATENȚIA AUTORILOR	489